

**Classe des Sciences humaines
Klasse voor Menswetenschappen
&
Classe des Sciences naturelles et médicales
Klasse voor Natuur- en Geneeskundige Wetenschappen**

21.IV.2026

**What Construction History can do for Colonial History? Cases from the archive of the
*Compagnie congolaise de Construction***

by

Johan LAGAE *

KEYWORDS. — Construction History; Colonial History; Congo; Architecture; Archive.

SUMMARY. — Since 1985, “construction history” has been internationally recognized as a distinct disciplinary field, situated on the interface between the history of engineering and the history of architecture. Together with colleagues from UGent, VUB and ULB, I am currently leading an EOS research project called “Construction History above and beyond: What History can do for Construction History” (see <https://www.above-and-beyond-construction-history.be/>). This project sets up a dialogue between “construction history” and “colonial history”, “legal history” and “planning history” to actively expand the field’s disciplinary boundaries. In each of the three dialogues specific themes, methods and actors are explored, and methodological approaches and theoretical concepts confronted with one another. Within the colonial track, this has led to further investigations linked to the introduction of concrete building technologies in colonial and postcolonial Congo, as well as stories of resource extraction, deforestation and labour related to the building sector, but also of self-built housing schemes in late colonial Congo and the related emergence of a class of so-called *artisans libres*, as well as to studies of how scientific knowledge on thermal comfort in the tropics was informed by a practice of “selective borrowing” from the expertise gained in other colonies. In this respect, by focusing on buildings and projects from a “material” and “environmental” perspective the project also seeks to enrich the discipline of colonial history itself. This lecture will deal with this enrichment through some case studies and address some of the historiographical questions as well as challenges in terms of archival sources (such as the collection of the *Compagnie congolaise de Construction*) these have triggered during the EOS project.

TREFWOORDEN. — Bouwgeschiedenis; Koloniale geschiedenis; Congo; Architectuur; Archief.

SAMENVATTING. — *Wat kan bouwgeschiedenis betekenen voor koloniale geschiedenis? Voorbeelden uit het archief van de Compagnie congolaise de Construction.* — Sinds 1985 wordt bouwgeschiedenis internationaal erkend als een zelfstandig vakgebied, dat zich bevindt op het snijvlak van de techniekgeschiedenis en de architectuurgeschiedenis. Samen met collega’s van de UGent, de VUB en de ULB leid ik momenteel een EOS-onderzoeksproject met de titel *Construction History Above and Beyond: What History Can Do for Construction History* (zie <https://www.above-and-beyond-construction-history.be/>). Dit project brengt de bouwgeschiedenis in dialoog met de koloniale geschiedenis, de rechtsgeschiedenis en de geschiedenis van verstedelijking, om de disciplinaire grenzen van het vakgebied actief te verbreden.

In elk van deze drie dialogen worden specifieke thema’s, methoden en actoren onderzocht, en worden methodologische benaderingen en theoretische concepten met elkaar geconfronteerd.

Binnen het koloniale spoor heeft dit geleid tot verder onderzoek naar de introductie van betonbouwtechnologieën in het koloniale en postkoloniale Congo, evenals naar verhalen over grondstofwinning, ontbossing en arbeid in de bouwsector. Daarnaast is er aandacht voor zelfbouwwoningprojecten in het laatkoloniale Congo en de daaraan gekoppelde opkomst van een klasse van zogenaamde *artisans libres*. Ook wordt onderzocht hoe de wetenschappelijke kennis over thermisch comfort in de tropen werd gestuurd door een praktijk van *selective borrowing* van expertise die in andere koloniën werd ontwikkeld.

In dit opzicht tracht het project, door zich te richten op gebouwen en projecten vanuit een 'materieel' en 'milieu'-perspectief, ook de discipline van de koloniale geschiedenis zelf te verrijken. In deze lezing zal ik deze verrijking illustreren aan de hand van enkele casestudy's, en ingaan op een aantal historiografische vragen en uitdagingen met betrekking tot archiefbronnen (zoals de collectie van de *Compagnie congolaise de Construction*) die tijdens het EOS-project naar voren zijn gekomen.

* RAOS Member.